

Hans Ole Røen Halle

Golfkrigen 1990-91

Saddams kamp om makten

Bacheloroppgave i Historie Bachelor

Veileder: Tore Tingvold Petersen

Mai 2023

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Hans Ole Røen Halle

Golfkrigen 1990-91

Saddams kamp om makten

Bacheloroppgave i Historie Bachelor
Veileder: Tore Tingvold Petersen
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske og klassiske studier

Kunnskap for en bedre verden

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	2
SUMMARY	2
FORORD	2
1.0 INNLEDNING	3
1.1 Midtøsten i fokus	3
1.2 Utgangspunktet	3
1.3 Problemstilling	4
2.0 METODE	4
2.1 Avgrensing.....	4
2.2 Hva var Golfkrigen?	5
3.0 TEORI	6
3.1 Bakgrunnen for invasjonen av Kuwait.....	6
3.2 Slutten av krigen.....	9
3.3 Massemedienes rolle	9
3.4 En ny Hitler	11
3.5 Saddam Husseins drøm	12
4.0 AVISER	13
4.1 Hendelsesforløp	13
4.2 Opprørene	16
4.3 Iraks fremtid	19
5.0 Hvem skal fjerne Saddam fra makten?	22
5.1 Irakerne	22
5.2 De allierte.....	23
5.3 Ingen	24
6.0 DRØFTING OG KONKLUSJON	25
7.0 LITTERATURLISTE	28

SAMMENDRAG

Denne bacheloroppgaven tar for seg Golfkrigen i 1990-91, og hva som skjedde i månedene etter krigens slutt. Oppgaven gir innsikt i Saddam Husseins kamp om å beholde makten i Irak.

I 1990 invaderte Irak nabolandet Kuwait og skapte med det stor oppmerksomhet på verdensbasis. Invasjonen førte til at en internasjonal allianse ble dannet. Da Irak ikke innfridde den flernasjonale alliansens krav om tilbaketrekning, startet Golfkrigen for alvor. Etter krigens slutt sitter fortsatt Saddam Hussein ved makten.

Oppgaven konkluderer med at Saddam Hussein ikke fjernes grunnet stor usikkerhet blant de allierte, samt mangel på gode alternativer til makten. Dessuten var det en konsekvens av mange ulike faktorer.

SUMMARY

This bachelor's thesis deals with the Gulf War in 1990-91, and what happened in the months after the end of the war. The assignment provides insight into Saddam Hussein's struggle to retain power in Iraq.

In 1990, Iraq invaded the neighboring country of Kuwait and thereby created great attention worldwide. The invasion led to the formation of an international alliance. When Iraq did not comply with the multinational alliance's demands for withdrawal, the Gulf War began in earnest. After the end of the war, Saddam Hussein is still in power.

The assignment concludes that Saddam Hussein is not removed due to great uncertainty among the allies, as well as a lack of good alternatives to power. Moreover, it was a consequence of many different factors.

FORORD

For meg har historie alltid vært spennende og interessant, og etter snart tre år med historiestudier har jeg konkludert med at nyere historie er det som beveger meg mest. Historiefaget kan virke nærmest endeløst, og derfor kan man alltid finne nye temaer og hendelser å lese seg opp på. Jeg så på bacheloroppgaven som en flott mulighet til å lære meg

en historisk hendelse jeg ikke var altfor kjent med fra før. Da jeg grublet over tema i januar kom jeg relativt tidlig frem til at jeg ville skrive om Midtøsten. Deretter la jeg sammen nyere historie og Midtøsten, som videre førte til Golfkrigen i 1990-91.

De siste månedene har jeg derfor dukket dypt i materialet som finnes om Golfkrigen, eller den andre Golfkrigen som den også kalles. I denne oppgaven kommer jeg for ordens skyld til å omtale krigen som Golfkrigen. Fra før hadde jeg ikke alt for mye kjennskap til denne hendelsen, men jeg kan minnes å ha hørt fra flere familiemedlemmer at de husker situasjonen som en anspent og ubehagelig. At det oppleves såpass nærliggende gjør at krigen ikke føles like fjernt som det som oftest gjør med historiske hendelser. Dette interesserer meg.

Det har ikke bare vært en dans på roser å skrive oppgaven. Jeg har sjeldent, kanskje aldri, gravd så dypt i et tema før. Det har vært utfordrende, da jeg ellers er vant til å lære meg litt om det meste. Likevel har det for det meste vært spennende og lærerikt, og jeg sitter igjen med en god erfaring, både i form av kildearbeid og oppgaveskriving.

1.0 INNLEDNING

1.1 Midtøsten i fokus

Golfkrigen i 1990-91 er en av nyere tids mest dramatiske hendelser. Jeg har blitt fortalt av flere hvor anspent denne situasjonen var, og hvilke konsekvenser man trodde krigen ville skape. Med verdenskrigene fra 1900-tallet friskt i minne var frykten for en tredje verdenskrig definitivt til stede. Dessuten har konfliktene i Midtøsten stadig vekk seg holdt seg relevant opp gjennom min oppvekst, da nye konflikter stadig vekk har dukket opp på nyhetene.

Spør man noen om å sette opp en liste over verdens mest fryktede mennesker de siste 50 årene, er sjansen stor for at Saddam Hussein nevnes. Mannen som var diktator i Irak over en lengre periode, også under Golfkrigen på tidlig nittital. Derfor er det veldig naturlig at denne oppgaven i stor grad kommer til å omhandle Hussein. Hans nådeløse og brutale fremgangsmåter i jakten på mer makt har gjort han til et svært kjent navn.

1.2 Utgangspunktet

Oppgaven tar utgangspunkt i en VG-artikkel fra 30.12.2006, der Andreas Fosse publiserte en sak i forbindelse med henrettelsen av Saddam Hussein. I overskriften av saken står George W.

Bush sitert på at henrettelsen av Saddam var en viktig milepæl. Med det sikter han altså til Iraks vei til demokrati. I artikkelen fremkommer det et stort sprik i hva man mener om henrettelsen. Der noen ser på det som et riktig steg, mener andre at det vil føre til mer uro i Midtøsten (Fosse, 2006). Ut ifra variasjonen i meningene forstår jeg at dette må ha vært en vrien situasjon å forholde seg til. Henrettelsen skjer cirka seksten år etter den andre Golfkrigen, noe som får meg til å undres hvorfor det ikke hendte før. Har det bestandig vært så blandede følelser om Saddam?

1.3 Problemstilling

Oppgavens formål er å analysere hvilke tanker Iraks befolkning, men også resten av verden, hadde til Saddam Hussein som diktator ved slutten av Golfkrigen i 1991. Hvordan påvirket Husseins avgjørelser hans egen befolkning? Hva tenkte omverdenen å gjøre med den daværende diktatoren? Er det så lett at man bare kan fjerne Saddam fra makten og med det eliminere alle problemer?

Frykten for Saddam Husseins nådeløse personlighet førte naturligvis til at han, blant flertallet, var uønsket som makthaver. Uansett fortsatte han i sin vante rolle, selv etter å ha tapt nok en krig. Min oppfatning er at det ikke er uvant at ledere går av etter å ha tapt en krig, noe som gjør meg interessert i å finne ut av hvorfor akkurat Saddam får fortsette.

Derfor blir selve problemstillingen med oppgaven: Hva skyldes at Saddam Hussein fortsatt satt ved makten i Irak etter Golfkrigen i 1991?

2.0 METODE

2.1 Avgrensning

For å snevre inn oppgavens tidsrom kommer jeg i hovedsak til å fokusere den siste måneden i krigen, samt den første måneden etter krigens slutt. Denne perioden er avgjørende for hvorvidt Saddam Hussein fortsetter som statsoverhode i Irak. Dessuten er det viktig å forklare hvorfor krigen oppsto og hvordan hendelsesforløpet var, både for å bli kjent med situasjonen i Midtøsten og Irak, men også for å være i stand til å forstå Saddam Hussein bedre.

I forordet nevnte jeg at flere av mine familiemedlemmer har fortalt meg hvordan de husker situasjonen i 1990-91 som anspent og ubehagelig, og i håp om å kunne forstå hvordan de følte

det, har jeg valgt å basere en stor del av oppgaven på informasjon som er gitt fra norske aviser fra denne perioden. Dette har gitt meg et innblikk i hvordan det var å følge utviklingen fra deres perspektiv. Etter å ha blitt bedre kjent med nasjonalbiblioteket (www.nb.no) og deres arkiv valgte jeg meg ut Nationen som den avisen jeg kom til å benytte meg mest av.

For å snevre inn utvalget valgte jeg å søke i tidsperioden februar 1991 – April 1991, men også fordi denne perioden er mest relevant med tanke på problemstillingen. Dessuten benyttet jeg meg av få søkeord, for å avgrense søkene tilstrekkelig. De to søkeordene jeg har brukt er «Saddam Hussein» og «Golfkrigen».

De fleste av kildene mine er funnet på internett, og nettsidene jeg hyppigst har brukt er Library of Congress, Det digitale nasjonalbiblioteket og Project Muse. Her har jeg for det meste benyttet meg av artikler og bøker som er utgitt i forbindelse med Golfkrigen. De fleste av disse kildene er brukt for å redegjøre hendelsesforløpet i Golfkrigen, mens avisene er i større grad brukt for å tolke meningene rundt Saddam Hussein.

2.2 Hva var Golfkrigen?

Mens situasjonen i den kalde krigen og samlingen av Tyskland er i ferd med å løse seg sommeren 1990, skal verdens oppmerksomhet raskt rettes mot Midtøsten og dens utvikling. Tidlig 2. August invaderer Saddam Husseins Irak nabolandet Kuwait, og etter kort tid blir Kuwaits militære styrker beseiret av Irak. USAs daværende president George Bush var mildt sagt oppgitt over situasjonen i Midtøsten og samlet sammen en militær styrke bestående av over 500 000 amerikanske soldater, som ble utsendt til Saudi-Arabia. Flere vestlige stater bidro med mannskap og penger, og dannet med det en sterk internasjonal allianse. Amerikanerne ledet an, med Bush i førersetet. Stornasjoner som, eksempelvis, Tyskland og Japan bidro med støtte. Alle medlemsland av FN ble en del av de allierte som følge av at FNs sikkerhetsråd innførte sanksjoner mot å handle med Irak mens Kuwait enda var under okkupasjon (Bergesen & Østreng, 1991, s. 202).

Etter at FNs sikkerhetsråd hadde vedtatt handelsboikotten av Irak, vedtok man også, mot slutten av november, godkjenning for bruk av militære angrep dersom Irak ikke tredde ut av Kuwait innen 15. januar 1991. Etter at fristen utgikk viste de internasjonale styrkene at de mente alvor. 17. januar gjorde de internasjonale styrkene trussel til handling, da de angrep irakerne med mål om fjerne Irak fra Kuwait. I ukene som kom ble det gjennomført utallige

bombeangrep. I denne perioden hadde Iraks militære styrker lite å stille opp med mot de internasjonale fly- og bombeangrepene. I neste fase, fra 24. februar, valgte de internasjonale styrkene å møte irakerne til bakkekrig. De angrep styrkene til Irak som oppholdt seg i Kuwait, samt noen av Iraks enheter i som oppholdt seg innenfor deres egne landegrenser. Det gikk ikke mange dager før majoriteten av de irakiske soldatene var utkastet av Kuwait, og de internasjonale styrkene tok kontroll allerede 27. februar. Krigføringen førte til store skader i Kuwait. (Johnsen & Mathiesen, 1991, s.11.)

3.0 TEORI

3.1 Bakgrunnen for invasjonen av Kuwait

I Golfkrigens innledning handlet det først om en regional konflikt mellom Irak og Kuwait.

Konflikten bunnet i uenigheter om oljeproduksjon, som oljepriser, kvoter, lån og kreditter.

Kuwait hadde ingen planer om å inngå Iraks krav, som resulterte i Saddam Husseins

okkupasjon av landet. Det var i dette øyeblikket konflikten eskalerte fra en lokal til en

internasjonal konflikt, fordi omverdenen ikke kunne godta såne handlinger. En av årsakene

til at flere nasjoner involverte seg var at man ville forhindre at Irak skulle bli den

dominerende makten i det internasjonale markedet for olje. Dersom Irak tok kontroll over

Kuwaits oljerikdommer, ville Saddam garantert profitte ekstremt på dette. (Butenschøn,

1993, s.3)

Skulle Irak lykkes med okkupasjonen av Kuwait ville det gi dem tilgang til havner i

Persiabukta som de kunne dra stor nytte av, i form av oljeeksport. Dette var noe de ikke hadde

tilgang til sånn landet i utgangspunktet lå til på kartet. Dessuten var selve handlingen av

okkupasjon et direkte brudd på de universelle prinsippene, noe omverdenen simpelthen ikke

kunne godta (Butenschøn, 1993, s.3). Med flere eksempler på konflikt og krig fra de siste

tiårene friskt i minne var det naturlig at man hadde sett seg lei av uroligheter, og det kan

tenkes at det er grunn nok i seg selv til at man ville forhindre at en ny uheldig situasjon skulle

eskalere. Kanskje var man i større grad «påskrudd» i denne perioden.

Noen få timer etter Iraks invasjon av Kuwait dro flere store personligheter sammenligningen

Saddam Hussein – Adolf Hitler. Deriblant uttalte Israels forsvarsminister Moshe Arens seg

om Husseins hensynsløse handlinger. Det samme gjorde kongressens Lee Hamilton. Det var

allikevel ikke første gang det ble dratt paralleller mellom Hussein og Hitler i kongressen, da

Hitlers navn tidligere var blitt brukt i forbindelse med debatten om de økonomiske sanksjonene mot Husseins Irak. Det ble ellers ikke brukt blant de aller største politikerne før George Bush gjorde det under en TV-sendt tale 8. august. Det skal nevnes at det var store uenigheter innad i Bush-administrasjonen angående de oppsiktsvekkende sammenligningene, da flere hevdet at det kunne være skadelig å demonisere Hussein i for stor grad (Bratholm & Suhrke, 1991, s.63-64).

Det finnes ingen tvil om at sånne uttalelser påvirker omverdenens syn på Saddam, da han blir fremstilt som et monster. Dette forklarer også hvor farlig Saddam ble sett på denne perioden. (Bratholm & Suhrke, 1991, s.63-64). At Hitlers navn blir brukt i denne sammenhengen er for så vidt ikke overraskende, og det er vel heller ikke til å unngå at noen velger å dra den sammenligningen. Om det er klokt kan derimot diskuteres, da det kan føre til en ytterligere frykt. Et verre skjellsord finnes knapt. Samtidig fiendtliggjør det Saddam, og det er jo slettes ikke positivt for Saddam selv.

Det finnes flere underliggende årsaker til at invasjonen tok sted. Før invaderingen var det en slags felles forståelse blant irakerne om at Kuwait allerede var en del av Irak, og at invaderingen førte de to landene sammen og fikset historien. Saddam hadde et ønske om å samle den arabiske verden bak Baghdad, og det er veldig sannsynlig at Saddams personlige ønsker og ambisjoner spilte inn en rolle for valget av okkupasjonen (Yetiv, 2008, s.77). Dersom irakerne følte det sånn rettfærdiggjør det Saddams handling i større grad, blant irakerne vel og merke. At historien mellom de to landene spiller en rolle i invasjonen kan tenkes, og kan til dels sammenlignes situasjonen i Russland – Ukraina i dag.

Mens Saddams ambisjoner kan ses på som en underliggende årsak til okkupasjonen, finnes det også flere direkte årsaker. For eksempel var den økonomiske situasjonen til Irak i denne perioden utfordrende. Som følge av Iran-Irak-krigen lå de i dyp gjeld til både Kuwait og Saudi-Arabia. Disse landene hadde nemlig lånt Saddam store penger i forbindelse med krigen. For Irak ville derfor Kuwaits ressurser være svært gunstig med tanke på deres egen økonomi. Kuwaits rikdommer, spesielt representert av olje, var svært lukrative. I Saddams hode ville Kuwaits økonomi komme godt med i Iraks gjenoppbyggingsfase, men også bedre forholdene til fiender og motstandere han hadde hjemme i Irak, som hadde lidd mye i forbindelse med Iran-Irak-krigen (Yetiv, 2008, s.77). Etter den forrige krigen skjønte Saddam at han var

avhengig av å gi tilbake til folket, enkelt og greit for å få flere tilhengere blant hans egne. Han, av alle, skjønnte også at han var avhengig av nok tilhengere blant sine egne.

Også Kuwaits kystlinje ble sett på som et enormt gode blant irakerne, da de tidligere hadde erfart at deres egen kystlinje var for kort. Det kom tydelig frem i Irans seier over Irak i 1986. Irans kystlinje var mye større og derfor dro de nytte av en større marinekapasitet. Kuwaits kystlinje ville gi Irak bedre kontroll over Golfen. Iraks økende konflikt med Kuwait spiller en stor rolle i Saddams valg om å invadere nabolandet. Han var ikke fornøyd med hvordan flere Golfstater, da spesielt Kuwait, håndterte oljeproduksjonen. Hans ønske var at oljeprisene skulle stige grunnet Iraks svekkede økonomi. Kuwait pumpet derimot opp mer olje, som førte til at prisene holdt seg lavere (Yetiv, 2008, s. 78).

Ettersom Irak mottok nesten all sin formue fra olje, var dette åpenbart et sårt punkt for Saddam. Oljeprisene var direkte avgjørende for Iraks økonomi, noe de hadde merket det siste tiåret. I 1979 hadde Irak enorme inntekter fra oljeindustrien, mens mot slutten av 80-tallet var situasjonen snudd på hodet (Yetiv, 2008, s.79). Med dårligere økonomi følger en dårligere levestandard. Dette merket den irakiske befolkningen, og Saddam skjønnte at han måtte snu på dette.

Olje var i det heletatt en essensiell del av krigen. Etter invasjonen forbedret Iraks regionale maktbalanse seg, som igjen medførte en frykt for at Irak etter hvert også ville invadere Saudi-Arabia. Skulle dette bli til virkelighet ville Irak vært under kontroll av hele 44 prosent av verdens olje. Fra å være i en forbedret regional posisjon så nå resten av verden på dette som et fremtidig internasjonalt problem. Det er tenkelig at Irak ville økt de globale prisene i oljeindustrien (Yetiv, 2008, s.80). Selvfølgelig ses dette på som en trussel for USA og de allierte. Derfor kan dette ses på som en delaktig årsak til deres deltakelse i krigen.

I fremtiden hadde sannsynligvis Iraks økonomi blitt god nok til at man kunne produsere våpen som egnet seg til masseødeleggelse, og samtidig føre til en nedgang av verdensøkonomien. Til tross for at Saddam bestemt mente at han ikke hadde noen planer om å invadere Saudi-Arabia, var både USA og Saudi-Arabia svært tvilsomme til dette. Frykten gjorde USA engstelige for å sette opp et militært nettverk i Saudi-Arabia. Dessuten måtte USA få tillatelse av Saudi-Arabia for å sende styrker dit, men til slutt falt begge partene på at det beste var å

fullføre planene (Yetiv, 2008, s.82). Hverken USA eller Saudi-Arabia så lenger noen annen løsning enn å forhindre at situasjonen utviklet seg videre.

3.2 Slutten av krigen

Mot slutten av krigen opplevde Washington vanskeligheter. Enten kunne man velge å fortsette krigføringen til Saddams republikanske vaktavdelinger, og marsjere videre i Baghdad. Eller så kunne man velge å avslutte bakkekrigen etter 100 timer. USA og deres allierte valgte det siste. Dermed, den 3. mars, etter en lengre tid med krigføring både til lands og i luftrommet, valgte man å tre ut etter at Irak hadde blitt påført tilstrekkelig skade. I etterpåklokskap mener mange at de internasjonale styrkene, med USA i spissen, burde fortsatt marsjeringen i Baghdad (Yetiv, 2008, s.87). På dette tidspunktet mente man at å i det hele tatt finne Saddam Hussein ville vært ekstremt vanskelig, og at dersom man skulle finne han, ville det bli vanskelig å finne et alternativt irakisk regime til å lede landet videre (Yetiv, 2008, s.88). De vanskelige valgene i forbindelse med krigens avslutning kommer vi tilbake til. Det fantes flere alternativer man kunne gå for.

Administrasjonen unngikk å partere Irak fullstendig. Det ble sagt at det ikke var av USAs hensikt å ødelegge Irak, eller å svekke det nok til at Iran eller Syria fikk blod på tann. Med tanke på historien mellom Iran og Irak spesielt, ville en oppløsning av Irak vært en stor sjanse å ta. Et annet poeng var, som Jim Baker mente, frykten for hvordan omverdenen ville sett på et videre angrep av Irak. Colin Powell mente at dersom USA fortsatte krigen etter å allerede ha vunnet den, ville det gitt et bilde på en massakre og masse mord. Man ville ikke bli sett på som en makt drepte bare for å drepe (Yetiv, 2008, s.88). Som en konsekvens av uroen og uvissheten i Midtøsten var det skremmende å sluttkjøre Irak fullstendig.

3.3 Massemedienes rolle

For at en sak skal bli mediedekt er det visse kriterier som må utfylles. For eksempel, dersom et land med vanligvis lite mediedekning rammes av en naturkatastrofe eller lignende, er det ikke sikkert det i det heletatt blir til en nyhet. Dette var langt ifra tilfelle med Golfkrigen, da den tilfredsstilte alle mulige kriterier for det som skal bli en nyhet, og vel så det. Blant annet handlet det om hvilke nasjoner som var involverte, og i dette tilfellet var det flere elitenasjoner. Dessuten var det jo krig, noe som selvfølgelig skaper en enorm dramatik. Kanskje kunne mediene for eksempel bruke bilder av tårefylte soldater som forlot sine familier hjemme, før dro av gårde til krigsområdet. Man kommer heller ikke foruten store

personligheter som George Bush og Saddam Hussein. Alt samlet i ett dannet dette en enorm oppmerksomhet fra hele verden, og derfor sendtes steg for steg av krigen både på radio, TV og i aviser (Johnsen & Mathiesen, 1991, s. 16).

Med all oppmerksomheten som rettet seg mot media og Golfkrigen, sier det seg selv hvilken enorm makt mediene satt med. De var en direkte årsak til hvilket inntrykk publikum satt igjen med. I et foredrag i regi av Troms journalistlag 16.mars 1991 kom det umiddelbart frem flere kritiske synspunkter på mediernes dekning av krigen. For eksempel en mening om at massemediene skapte et inntrykk av at krigen var uunngåelig, og at det ikke fantes andre løsninger (Karlsen, 1991, s. 49). Det kritiske synspunktet på massemediene er interessant. Jo flere man når ut til, jo større makt får de. Det kan nok tenkes at mediene ville ha dramatikk og nærmest ønsket at krigen skulle oppstå.

Som nevnt hadde sikkerhetsrådet satt en tidsfrist til Irak om å være ute av Kuwait innen 15. januar. Da dagen endelig var kommet og Irak fortsatt ikke hadde gjort noe med okkupasjonssituasjonen, måtte de internasjonale styrkene ty til handling. Bush ville ikke forhaste seg og ventet over et døgn etter fristen var utgått på å stille i stand et angrep. Mens Bush valgte å ikke forhaste seg kan det nok tenkes at Saddam trodde at amerikanerne ikke ville gå til angrep, og at det hele var en bløff (Allison, 2021, s. 3). Det er godt mulig at Saddam hadde trodd at USA og deres allierte ikke hadde nok mot til å faktisk gjennomføre truslene.

Den siste uken før fristen holdt de norske avisene nedtelling til krigen for alvor skulle starte. Hver dag telte man ned en ny dag til USA skulle angripe Irak. Den voldsomme oppbyggingen gav folk et slags inntrykk om at krig ikke var å unngå (Karlsen, 1991, s.50). Medias trykk gjør det lettere å forstå hvordan dette kunne føles ubehagelig for folk rundt om i verden som fulgte med situasjonen.

Dessuten gav massemediene et førsteinntrykk av at krigen var uten ofre. Det ble drevet propaganda. Derfor var det heller ingen tilfeldighet hvilket førsteinntrykk de involverte i krigen forsøkte å skape. Massemediene forsøkte å fremstille en krig av elektronisk superkrigføring, der det heller ikke var noe særlig til menneskelige ofre. Det ble formidlet at presisjonsbombing ville gjøre krigen rask og renslig. Det fantes ingen tvil om formålet til USA og deres allierte. De ville gjøre krigen tilsynelatende spiselig for publikum. Dersom

publikum fikk vite at krigen ville gå fort med presisjonsbombing og nesten uten menneskelige ofre, ville man også unngå store protester og demonstrasjoner (Karlsen, 1991, 52). Strategien er i seg selv relativt smart, men også gjennomskuelig. Alt kommer opp for en dag, men der og da gav det USA pusterom, og det var nok det som var hovedformålet.

Krigens ofre ble rangert av mediene. I Norge ble liv rangert i følgende rekkefølge: amerikanske og vestlige alliertes liv, israelske liv, så kuwaitiske og saudiarabiske liv, mens irakiske liv ble rangert nederst (Karlsen, 1991, s. 55). Etter krigens slutt melket massemediene amerikanernes seiersglede, og det var ikke før gledesrusen ble oppbrukt at man vendte oppmerksomheten mot de kuwaitiske ofrene. Rapportene angående dette hadde var tilgjengelige for lengst, men det var ikke før på dette tidspunktet det passet mediene å bruke de. Det ble dermed atter en gang lagt vekt på hvor nådeløse irakerne hadde vært, og de ble framstilt som barbarer, noe som igjen rettferdiggjorde USA og de alliertes involvering i krigen (Karlsen, 1991, s. 54). Massemediene var ute etter å gi en dramatisk fortelling, der man har helt og sydebukk. Til tross for at det ikke fantes tvil i hvem som i realiteten hadde disse rollene, kommer allikevel ikke alt frem. Feiltrinn helten har begått skyves under bordet, mens sydebukkens ugjerninger ofte forsterkes.

3.4 En ny Hitler

Ole Hummelvoll mente amerikanerne var i ferd med å ødelegge et gammelt kulturfolk, som hadde vært så uheldige å få maktsyke Saddam Hussein som diktator. Han var tilsynelatende en tyrann som nektet å gi seg. Alle de sivile som gikk bort som følge av krigen var tragisk. Ser man tilbake på Hitlers framferd resulterte det i så mange ødelagte byer og menneskeliv, og kanskje mest kjent 6 millioner jøders liv. Når Saddams ses på som en mann av samme kaliber, virker det skremmende. (Hummelvoll, 1991, s. 29) Det kan være lett å glemme at den irakiske befolkningen ikke nødvendigvis er som Saddam, til tross for at han er deres ansikt utad. Irakerne selv kan ses på som de største ofrene av alle i deres situasjon.

Saddam blir stadig kalt for «psykopat», «slakter», «miljøterrorist» og «en ny Hitler» i de vestlige mediene. I deler av den arabiske verden finner man derimot merkelapper som «helt» og «martyr». (Johnstad, 1991, s. 16) Dette er et godt eksempel på propaganda i mediene. Man kan begynne å lure på hvilken informasjon araberne faktisk fikk om Saddam. Det finnes mange eksempler på hva propaganda kan medføre, ta for eksempel rekrutteringen til NS i Norge under andre verdenskrig, da mange slengte seg med.

3.5 Saddam Husseins drøm

Vi har tidligere vært innom Saddams hensikter med å invadere Kuwait, og at det sannsynligvis fantes noen underliggende faktorer der, som for eksempel hans personlige ønsker og mål. Det kan dras paralleller til Babylon og verdensherredømme (Dyer & Hunt, 1991, s. 11).

Saddam er kjent som en hjerteløs president som utfører tortur og grusom behandling av sine fiender. I det hele ses han på som en barbarisk president, spesielt av vesten. Man spekulerer ofte i hvilke ambisjoner han hadde personlig, og hvilke planer han hadde for Irak, Midtøsten og verden (Dyer & Hunt, 1991, s. 11). Hele tiden forsøker folk å analysere Saddam, og flere velger å sammenligne han med tidligere verdensherrer. Det er som han prøver å gjenoppbygge det tidligere maktsenteret Babylon. Har han som mål å skape en enorm maktstyrke der han selv troner som en verdensener? (Dyer & Hunt, 1991, s. 12) Sånn Saddam er framstilt av media kan man naturligvis tenke seg at han drømmer om verdensherredømme, med tanke på maktsyken og hvor nådeløs han kan være. Hans nådeløshet viser til at ingenting virker å kunne stå i veien for han. Jo større makt, jo bedre.

Helt siden Saddam ble Iraks president og formann i revolusjonsrådet i 1979, har han bestandig vært innstilt på å gjøre Irak til den ledende nasjonen blant araberne. Allerede etter bare seks dager som president viste han sin råskap da han henrettet 22 av hans rivaler til lederstillingen. Dessuten tok det bare ett år før han invaderte Iran (Dyer & Hunt, 1991, s. 29).

Henrettelsesprosessen Saddam var gjennom kan ha vært avgjørende for at han satt med makten etter Golfkrigens slutt. Trolig forsvant de beste alternativene som følge av Saddams nådeløshet. Den brutale virkeligheten er at Saddam dro god nytte av det.

Det som Saddam trodde skulle bli en rask og enkel seier mot Iran, ble til en langvarig krig der irakerne etter hvert ble drevet ut av Iran etter blodige slag. I løpet av 8 år med krig regner man med at rundt 130 000 irakere gikk bort. Mannefallet tærte på for de fleste familiene i Irak, da det knapt fantes familier som ikke ble skadd som følge av krigen. Det var ikke bare menneskeliv det gikk hardt utover, også Iraks økonomi opplevde nedgang. Det ble til slutt for store økonomiske tap, og den gigantiske hæren, som var fjerde størst i verden, ble for stor til å tilfredsstille. Situasjonen var ikke heldig for Saddam Hussein, og han kom seg helberget unna en rekke attentatforsøk i løpet av denne perioden. For å ikke bli falt av folkets voksende

misnøye, merket han at måtte styrke irakernes kampvilje. Dermed valgte han å fremheve irakisk overlegenhet ved å bruke ruinene av Babylon som eksempel, som for lenge siden hadde blitt inntatt av en perserkonge. Dette var en plan for å påminne hans folk fiendskapet Irak hadde mot Iran (Dyer & Hunt, 1991, s. 32-33). Saddam skjønnte at han hang i en tynn tråd og at Iraks befolkning følte på misnøye. Da valgte han igjen å tegne et Iran som en stor fiende og la skylden i deres fang.

4.0 AVISER

Denne delen av oppgaven vil gi en innsikt i hvordan nordmenn opplevde krigen hjemmefra. Det er her jeg søkte etter å finne følelsene mine familiemedlemmer opplevde i denne perioden. Derfor skriver jeg denne delen som nåtid.

4.1 Hendelsesforløp

16. februar menes det at man endelig kan se lys i enden av tunnelen når det kommer til en avslutning av krigen mellom Irak og FN-alliansen. Uansett, det vil på ingen måte bli en enkel sak å avslutte det. Det er uvisst hvilke betingelser Iraks revolusjonsråd har for tilbaketrekningsskravet fra FN. Enten er denne uvissheten et tegn på at Irak har innsett nederlaget, eller at de forsøker å kjøpe seg tid. Dersom Irak skulle trekke seg ut av Kuwait nå, vil det være veldig viktig med tanke på en langsiktig løsning at de allierte fra vesten ikke kjører Irak fullstendig ned i bakken (Nationen, 1991). Med en tilbaketrekning oppnår FNs sikkerhetsråd sine krigsmål og skulle man fortsette krigen etter dette ville omverdenen sannsynligvis sett på dette som unødvendig. Litt som å sparke noen som ligger nede.

Skulle det ha seg slik at Saddam ikke blir utkastet av sine egne burde USA forholde seg rolige og kansellere drømmen om å fjerne Saddam fra makten for godt, til tross for hans truende og brutale personlighet. Dersom USA skulle holde krigen varm helt til Saddam fjernes for godt, er det mulig at de kommende tronehaverne i Irak blir som USAs brikker. I et scenario som det vil USA tape ansikt i den arabiske verden og få flere etter seg. Dermed bør også USA ha interesse av at krigen avsluttes så smertefritt som mulig og helst på nåværende tidspunkt (Nationen, 1991). Det kan tenkes at araberlandene mener at et sånt scenario vil føles som at USA trenger seg inn i deres område, og med det bryter området egen kultur. Forståelig nok er ikke det veldig populært.

Ali Hashemi Rafsnjani, som er president i Iran, mener at Irak virkelig vurderer å trekke seg ut av Kuwait, per 20. februar. Dette meddeler han etter et møte med Iraks utenriksminister Tareq

Aziz. Aziz skal formidle et fredsforslag fra Sovjet som Saddam de neste to døgnene skal vurdere. Gorbatsjovs rådgiver, Andrej Gratsev, har sagt at han virkelig håper Saddam vil godta fredsplanen. Dersom han ikke gjør det vil det føre til at bakkeoffensiven starter. Man venter derfor i spenning på hva Saddam kommer frem til. Også George Bush skal ha fått et innblikk i fredsplanen som har blitt tegnet. Han har samtidig fått beskjed fra Moskva om å holde betingelsene hemmelig inntil videre (Nationen, 1991).

Gorbatsjov har foreslått at irakerne selv må trekke seg ut av Kuwait for å oppnå fred umiddelbart. Deretter vil Sovjet sørge for å garantere strukturen og grensene til Irak, men også motsette seg alle ytterligere sanksjoner mot Irak, og forsøk på å straffe Saddam. Bush skal ha sagt at fredsplanen som var framlagt av Sovjet ikke oppnådde kravene fra FN, men avviste derimot ikke fredsplanen som avgjort (Nationen, 1991). På dette tidspunktet kommer det positive meldinger fra krigen i mediene, og man får som publikum tro på at det hele snart vil være over. Til tross for at man ikke har kommet til fullstendig enighet, ser det ut til å være fremgang mot freden.

I Nationen fredag 22. februar viser overskriftene til «Vi vil aldri overgi oss», sitert Saddam selv. I en radiosendt tale har Saddam forsikret det irakiske folk at han blankt har avvist FNs krav om tilbaketrekning. Dessuten imøtekommer han ikke kravet om innrømmelser av krigen. Amerikanerne ser på radiotalen som en selvmordstale. Saddam mener at hans folk er overbeviste om å seire til slutt og dermed fortsetter kampen (Nationen, 1991). Det må til dels ha vært en overraskende vending i saken for de som leste avisene og hørte på radio hjemme i Norge, men allikevel er ikke sjokkerende med tanke på hvilken mann det er snakk om. Igjen ser vi et eksempel på Saddams evne til å aldri overgi seg.

Saddam nekter å komme med innrømmelser, og forsvarte invasjonen i Kuwait med at det var selvforsvar, for Iraks ærefulle prinsipper og verdier. Dessuten går han hardt ut mot de arabiske statene som er med i den flernasjonale styrken. Han stempler deres ledere som forrædere. For den flernasjonale styrken er selvfølgelig denne talen svært skuffende, og Marlin Fitzwater uttalte at den flernasjonale styrken vil fortsette angrepene for å frigjøre Kuwait fra Irak (Nationen, 1991).

FNs talsmenn legger ikke skjul på at de tror at Saddam kan gjøre virkelighet av hans trusler om bruk av kjemiske våpen. Skulle det skje vil det slå hardt tilbake på Irak, både politisk og

militært. Uansett vil det skape en stor frykt og store skader (Nationen, 1991). Trusler om kjemiske våpen gjør selvfølgelig krigen mer ubehagelig, særlig når man vet hvilke skader denne type våpen har skapt tidligere. Saddam vet allikevel konsekvensene med den type krigføring, da det slettes ikke er noe omverdenen kan godta.

23. februar skriver Nationen at Bush har sagt at alle nasjonene i FN har blitt enige i kravet om å gi Saddam frist til lørdag formiddag klokka 12 med å starte tilbaketrekningen ut av Kuwait. Dessuten meldte han at fredsforslaget fra Sovjet ikke er akseptabelt da det innebærer en betingelsesløs tilbaketrekning av Irak. Uansett, Bush kunne si at han, etter å ha studert fredsforslaget, satt pris på at Sovjet kom med et fredsforslag (Nationen, 1991). Til tross for at kravene ikke kan godkjennes er det positivt at Sovjet jobber mot en fredsavtale.

Etter å ha diskutert i koalisjonen har man kommet frem til at dersom Saddam ikke ønsker en bakkekrig, må han gjøre følgende før klokka 12 lørdag 23. februar: Han må begynne en betingelsesløs tilbaketrekning fra Kuwait umiddelbart, samt godta og offentliggjøre at dette skjer uten betingelser. Mens man venter på svar, har de alliertes styrker i fronten mottatt beskjed om å forberede seg på framrykking i løpet av de neste dagene (Nationen, 1991). Det er vanskelig å forestille seg at Saddam vil gå ut offentlig med innrømmelser, spesielt så kort tid etter at han sa at de ikke ville overgi seg. Personligheten hans tilsier at han er for stolt til det.

Fredag 22. februar skal Gorbatsjov ha tatt kontakt med FNs sikkerhetsråd i håp om å diskutere et nytt fredsforslag som har blitt drøftet med Tareq Aziz, Iraks utenriksminister. Det er foreløpig ikke offentliggjort hva som står i det nye forslaget, men ifølge Vitalij Tsjurkin går det nye forslaget lenger enn de 8 første punktene som USA måtte avvise. Jevgenij Primakov, som er spesialtutsendt til Midtøsten av Gorbatsjov, har advart mot at USA avviser forslaget og starter bakkekrig mens en fredsforhandling begynner å ta form, og dermed velter hele progresjonen (Nationen, 1991). Det er forståelig at Sovjet er bekymret for at en bakkekrig skal oppstå mens man opplever fremgang i forhandlingene, men samtidig kan det tenkes at Saddam bruker disse type forhandlinger til å kjøpe seg tid. Der er heller ikke utenkelig at det fortsatt er litt ondt blod mellom USA og Sovjet fra den kalde krigen, og at USA helst vil ordne opp i Golfkrigen selv.

I Nationen 4. mars ble det dokumentert at myndighetene i Algerie avviste påstandene om at Saddam hadde søkt asyl der. Samme dag sies det i Nationen at Saddam skal ha forhørt seg om mulighetene til å flykte til India ved å søke asyl der, men at regjeringen i landet skal ha avvist forespørselen (Nationen, 1991). I den amerikanske storavisen Washington Times meldte de derimot at Saddam hadde planer om å flykte til enten Sovjetunionen eller Mauretania. Videre står det at det er utenkelig at Sovjet vil ta imot Saddam, mens regjeringen til Mauretania derimot skal ha hatt et nært forhold til Bagdad gjennom hele krigen. Washington Times skal også ha fått opplysninger om at nærmere 3000 iranere skal ha blitt sendt i et hemmelig forsøk på å fjerne Saddam for godt (Nationen, 1991). Spekulasjonene begynner å blomstre i massemediene i forbindelse med Saddams fremtid, og det handler ofte om hvor han vil flytte etter å ha avgått. Saddam selv, vil nok helst være omringet av folk han stoler på, og som beskytter han. Allikevel, følelsen man sitter igjen med etter disse oppslagene er at Saddam er nødt til å finne seg en ny tilværelse.

4.2 Opprørene

5. mars kommer meldingen om at den sjiamuslimske organisasjonen SAIRI, ledet av Baker Hakim, har gått i en koalisjon mot Saddam Hussein. De har bedt Saddam om å gå av og oppfordret alle irakiske enheter i hæren å bli med i opprøret. Dessuten har han uttalt at det er irakerne selv som må bestemme deres egen fremtid. Radiostasjoner i Irak hevder at Saddam fortsatt har kontroll over makten (Nationen, 1991). En koalisjon mot Saddam i Irak viser misnøyen i landet, og tyder også på at de involverte i koalisjonen føler seg sterke nok til å kunne true Saddam. Kanskje fører dette til at irakerne ordner opp selv, noe vesten stadig vekker har tatt til orde for at de ønsker. Bivirkningen av dette er allikevel starten på en borgerkrig.

Saddam fortsetter å gi slektninger viktige roller i den innerste og mektigste irakiske sirkelen, som for eksempel hans fetter Ali Hassan al-Majid, som blir utenriksminister (Nationen, 1991). At Saddam gir slektninger såpass viktige roller i sitt regime er et tegn på en leder som er i ferd med å miste grepet. Det tyder på et dårligere utvalg innad i regime, og at han færre folk å stole på.

Opposisjonsstyrkene i Irak fortsetter å presse Saddam, og man trapper opp kampen mot det nåværende irakiske regimet. De forskjellige opposisjonslederene skal møtes i Beirut for å diskutere Saddam og hva fremtiden vil bringe. Til tross for at flere har forskjellige mål, er hatet mot Saddam stort nok til at de vil samarbeide om å fjerne han. I hovedsak består

opprørene i nord av kurdere, mens i sør er det sjiamuslimer som dominerer (Nationen, 1991). Når så forskjellige grupper går sammen i håp om å fjerne Saddam fra makten viser det hvor sterk misnøyen er med Saddam, også i hjemlandet. Allikevel kan det tenkes at dersom man får fjernet Saddam, vil det kunne bli problematisk å finne etterkommeren, da gruppene i opposisjonsstyrkene tenker så forskjellig. Kanskje vil det bare skape nye problemer.

På møtet i Beirut var hele 23 irakiske opposisjonsgrupper var samlet. For å forsikre omverdenen at de er et troverdig alternativ til Saddams regime er det viktig at de når ut til folket med hensikten om å gjøre Irak til et demokrati preget av frihet. Samtlige i møtet var enige om at Saddam må vekk, og at Baath-partiet må slutte seg til opprørene. Til tross for enighetene rundt Saddam, var det likevel store motsetninger i tankene om fremtiden blant de fremmøtte, da det tross alt er vidt forskjellige partier som var samlet. For eksempel vil noen sjiamuslimer innføre et sjiamuslimsk styre etter Irans mønster, mens andre sjiamuslimer vil det motsatte. Kurderne som holder til i nord-Irak er sterkt uenige om det sjiamuslimske alternativet, og mener at det må avholdes valg i en grunnlovgivende forsamling etter at landet frigjøres. Det ble riktignok stort sett med bare slagord, og en nasjonalistdelegant var skuffet over at det ikke ble satt opp en militær koordineringskomite som kunne samle de forskjellige motstanderne som holder til i ulike deler av landet. En tidligere irakisk general skal ha påpekt at man må slutte seg til kampen, og at slagord ikke holder (Nationen, 1991). Det er lett å forstå misnøyen den tidligere irakiske generalen føler. I dette tilfelle viser det seg at man ikke beseirer Saddam bare ved trusler og slagord. Man er derimot nødt til å handle mer konkret.

Under Saddam Husseins første tv-sendte tale etter krigens slutt lørdag 16. mars, lovte han Iraks befolkning å gjennomføre demokratiske reformer i landet. Dessuten mente han at han hadde kontroll over opprøret i sør-Irak, mens det fortsatt var uro i de kurdisk-dominerte områdene lenger nord. Under talen, der han stod i full militær uniform, nevnte han aldri når disse demokratiske reformene skulle innføres, men lovte å innføre flerpartisystem (Nationen, 1991). Det er som om Saddam svarer på opposisjonsgruppene lovnader om demokrati og frihet. Han slår tilbake med samme mynt, dersom Saddam ville fremstått mer troverdig burde han hatt mer konkrete planer, for disse ordene kan føles betydningsløse og tomme. Spesielt sett utenfra, men selvfølgelig øyner irakerne håp som følge av de tilsynelatende positive meldingene.

Det har blitt rapportert meldinger om at regjeringshæren til Saddam har tatt kontroll over opposisjonsgruppene, både i nord og sør, men onsdag 3. april kommer det frem i Nationen at kurderne har gjenerobret Kirkuk, som er en viktig by i nord-Irak. Kirkuk hadde tidligere i borgerkrigen vært under kontroll av kurderne, noe som var et stort steg i riktig retning for dem. Også ved grenseoverganger og eventuelle fluktruter skal Saddams regjering ha tatt over kontrollen (Nationen, 1991).

Dersom kurderne besatt bedre og flere våpen ville situasjonen sannsynligvis vært en annen. Til tross for at Saddams hær er nokså redusert etter all krigføringen den siste tiden besitter de fortsatt større ressurser i form av våpen og helikoptre. Kurderne er svært misfornøyde med den manglende hjelpen, både fra britene og amerikanerne. 1. april skal de to stormaktene ha blitt enige om å forholde seg rolige, noe kurderne er oppgitte over. Blir det til at Irak tar i bruk kjemiske våpen, er det mulig at man tar et annet standpunkt sett med amerikanske og britiske øyne (Nationen, 1991). Kurderne er skuffet, nå som det endelig så ut til å ha en bedre sjanse i å lykkes enn de har hatt på veldig mange år. Med hjelp utenfra ville de nok kunne oppfylt ønske sitt. Dette vet også de allierte, og da kan man tenke seg at det ikke er ønskelig at man gir kurderne den hjelpen de trenger.

Ann Clwyd, som er talskvinne for arbeiderpartiet i Storbritannia, kunne 19. april fortelle at Saddam Hussein skal ha tilbudt Jalal Talbini selvstyre for kurderne. Talbini er selve kurderlederen. Ikke nok med det, han skal også ha blitt tilbudt representasjon i nasjonalforsamlingen, samt demokrati og flerpartistyre i Irak. Ifølge Clwyd skal kurderne være skeptiske til tilbudet fra Saddam, noe Clwyd også sier hun ville vært. Hoshyar Zebari, som er talsmann for KDP i London har uttalt at han ikke tviler på utsagnet til Clwyd, men mener selv at det på dette tidspunktet ikke er nødvendig med slike typer forhandlinger, da han heller tror at et tilbud på dette tidspunktet dreier seg om praktiske spørsmål, som for eksempel våpenhvile (Nationen, 1991). Zebari kommer med et godt poeng, for sånn situasjonen på dette tidspunktet er, vil våpenhvile være et godt første steg. Deretter kunne det åpnet opp for andre forhandlinger.

Alf Lejon føler for kurderne. Han mener sympatien de kurdiske flyktingene har på verdensbasis er enorm. Flere mener at sympatien er så stor at man bør ta i bruk militær hjelp utenfra for å styrte Saddam og hans regime, for å frigjøre kurderne fra undertrykkelsen av styresmaktene. Men ville et militært angrep fra utsiden løst alle problemene og latt kurderne

bli fri og selvstendig? Antageligvis ikke, mener Lejon. Landområdet Kurdistan har over en lengre periode vært kolonisert, både av Syria, Irak, Sovjetunionen, Iran og Tyrkia (Lejon, 1991, s. 19)

Deretter drar han sammenligninger mellom kurderne og samene i Norden, som har vært kolonisert av både Norge, Finland, Sverige og Russland. Et fellestrekk er at både kurderne og samene må kjempe for å holde på sine tradisjoner og kultur omringet av større samfunn, riktig nok på forskjellige stadier. På et tidspunkt vil kanskje samene kjempe enda hardere for selvstyre, og da kan man spørre seg hvordan situasjonen ville blitt. Skulle det eventuelt blitt en situasjon i nærheten av det som kurderne opplever i sitt område, ville man da godtatt militære angrep fra utlandet i vår egen stat (Lejon, 1991, s. 19)? Sammenligningen er forså vidt god. Til tross for at det i realiteten er lite sannsynlig, er det allikevel et godt forsøk på å gi nordmenn en best mulig forståelse av hvordan kurderne har det.

Vi var tidligere innom Saddam Hussein og hans mulige avtale med kurderne som skulle innføre et visst selvstyre. Ifølge storavisen Times skal disse lovnadene også være et håp for Saddam om at vesten og FN skal oppheve sanksjonene som ble gitt i forbindelse med invasjonen av Kuwait. Dersom Saddam får et litt mer positivt syn på seg selv i vesten håper han å kunne selge olje der pengene kan gå til mat og andre forsyninger (Nationen, 1991). Igjen kommer Saddams kynisme til syne. Det virker på ingen måte som om han har tenkt å gå av stillingen, da det heller ser ut til at han forsøker å forbedre sin posisjon.

4.3 Iraks fremtid

Hva kommer til å skje med Irak etter krigen? Amerikanerne drøfter og forsøker å se for seg mulige scenarioer som kan oppstå, for å skape en forståelse og legge plan for hva de må gjøre. I første fase av krigen ble eksperter satt til å sette opp modeller der Saddam fortsatt sitter ved makten, men sterkt svekket. Dersom en stor nok andel av elitestyrkene til Saddam skulle overleve bombeangrepene, er det ikke utenkelig at man vil forsøke å beholde Saddam ved makten, til tross for at de har gått på et fullstendig militært nederlag (Nymoene, 1991, s. 10). Dette ville ført til et sterkt svekket Saddam-regime. Kanskje en Saddam med mindre makt ville utviklet seg til at han måtte tenke nytt, men samtidig vet vi at Saddam alltid ser etter å forsterke sin posisjon Midtøstens maktbalanse. Stort sett vil det alltid gå på bekostning av noen andre.

Det er også eksperter som siden starten av krigen har sett på alternativet om å fjerne Saddam fra makten, for eksempel ved å stille han til krigsrett for mishandling av amerikanske piloter. Det vanskelige med denne modellen er svaret på hvem som skal ta over etter Saddam. Han har jo tross alt henrettet mange mulige utfordrere. Det mange amerikanere likevel mener er at man sannsynligvis kan finne en etterkommer for Saddam blant de fremste generalene i Irak. Det finnes enkelte personer som går under denne gruppen som amerikanske tjenestemenn kunne sett for seg som et bedre alternativ enn Saddam (Nymoens, 1991, s. 10). Saddams brutale henrettelsesprosess av utfordrere gjør altså som han ønsket, at alternativene i Irak ikke virker å være mange.

Samtidig som opprørene mot Saddam Hussein fortsetter, blir matmangelen og andre krisevirkninger enda større for den irakiske befolkningen. Til tross for at det er store mangler på rapporter om krigshandlingene, finnes det ingen tvil om at den så langt har krevd tusenvis av ofre. Troppene til Saddam fortsetter i kjent stil, med brutale fremgangsmåter som de har blitt kjent for (Nationen, 1991). Som nevnt tidligere kan irakerne selv sies å være de største ofrene i krigen. Saddams plan om å gi tilbake til folket etter Iran-Irak-krigen har definitivt ikke slått til.

Før krigen spådde flere at det ville bli minst like vanskelig å peile Irak inn mot et demokratisk regime, som det skulle bli å beseire Saddams store militære tropper. Det later til at det ikke er noen stor sannsynlighet for at Irak skal holde seg under et samlet demokrati i tiden fremover, uavhengig om Saddams regime styrter eller ei. Man sitter med inntrykk av at de mange opposisjonsgruppene som kjemper for makten ikke er i stand til å gi landet det de trenger de heller. Som da Irak var en del av det Ottomanske riket, trer det også nå frem tre ulike provinser i landet, der det er kurderdominans i nord, sjiamuslimsk dominans i sør, og sunnimuslimsk i midten. Med dette vil sannsynligvis Irak fortsatt være et problemområde, både for seg selv, mens også for Midtøsten generelt (Nationen, 1991). Med tre så forskjellige grupperinger i landet vil det alltid kunne oppstå konflikter, spesielt med maktsyke ledere som Saddam til stede. Faren for borgerkrig må man ta hensyn til. Derfor virker ikke dette som et godt alternativ heller.

Det har enda ikke oppstått en ny verdensorden, som Bush i starten av krigen ofte sa det ville gjøre. På dette tidspunktet, 2. april, frister ingen av alternativene i Irak for administrasjonen til Bush. Skulle det ende opp med at Saddam Hussein fjernes er det tenkelig at kurderne i nord

krever uavhengighet fra Bagdad, noe som vil føre til starten på noe man ikke forstår rekkevidden av enda. Det finnes også store folkegrupper av kurdere i land som Iran, Tyrkia og Syria, og en eventuell uavhengighet virker å være svært mulig, men samtidig vil det skape kaos (Nationen, 1991).

Et sjiamuslimsk Irak virker heller ikke særlig fristende, da det vil medføre en stor frykt i Saudi-Arabia, som er i overtall av sunni-muslimer. Enkelte i det saudi-arabiske hierarkiet har gitt uttrykk for at den beste løsningen vil være å fortsette med Saddam Hussein som makthaver, men USA synes det er vanskelig å skulle forholde seg til nettopp det. Grunnet dårlige alternativer har USA valgt å holde seg avventende i situasjonen, noe som er relativt langt fra hvilket standpunkt Bush tok i januar, da han oppfordret alle irakere til å fjerne Saddam Hussein fra makten (Nationen, 1991). For Bush vil et scenario der Saddam fortsatt sitter ved makten føles som et personlig tap, da han hele tiden har gitt uttrykk for at Saddam må fjernes. Uansett, det blir tydeligere at Bush er i ferd med å gi opp målet sitt, siden det i realiteten ikke er bare enkelt å fjerne Saddam. Man må også vite hva fremtiden uten Saddam vil være, noe man ikke helt vet før ting er prøvd.

Har det på et tidspunkt gått fryktelig galt i krigføringen? Det som ble lovet å være en ny fredsordning i Midtøsten har blitt til et blodbad. Et tegn på at ting ikke har gått som planlagt er hvordan store talere som Bush må ro seg ut av spørsmål om selvmotsigelser på sine pressekonferanser. Kari Gåsvatn mener at det verste alternativet for USA ville vært om kurderne skulle lykkes i sine opprør, noe som mest sannsynlig ville ført med seg en oppsplitting av Irak med shiamuslimsk innflytelse i området. Det ville nok antageligvis ført til en trussel både for Israel og USAs interesser, som igjen kunne skapt en risiko for å bli innblandet i en skikkelig storkrig (Gåsvatn, 1991, s. 3). En storkrig vil selvfølgelig USA unngå, og kanskje spesielt med tanke på at den kalde krigen endelig har avsluttet. Atter en gang finner man en grunn til å ikke hjelpe kurderne med opprøret.

Der Bush viste stor besluttsomhet under selve Golfkrigen, er det i krigens etterspill en stor rådvillhet i det hvite hus. Man blir fristet til å spørre seg om man egentlig burde ført krigen videre til Saddam ble fjernet fra makten. Borgerkrigen fortsetter å være blodig. I den politiske opinionen har man hatt meningsmålinger som viser at 56 prosent på dette tidspunktet mener at man burde holdt på til Saddam kapitulerte. Allikevel er det ikke en enorm interesse blant amerikanerne for at de nå skal gripe direkte inn, da 53 prosent mener at de amerikanske

styrkene bør holde seg utenfor borgerkrigen i Irak. I løpet av en måned har også misnøyen spredt seg mer rundt Bushs håndtering av krigen. Like etter Golfkrigen var hele 92 prosent fornøyd med det som ble gjort, mens det nå etter nye målinger har droppet til 78 prosent, som må sies å være en relativt stor nedgang på en måned (Veseth, 1991, s. 13).

På dette tidspunktet har demokratene, som stort sett var imot militære angrep på Irak i januar, tatt standpunkt om at de ønsker at Bush skal sende amerikanske fly til å skyte ned de irakiske helikoptrene Saddam benytter seg av. Meningsmålingene viser til at 57 prosent i opinionen støtter dette. Dette sitter langt inne både politisk og personlig for Bush, som bare for en måned siden var sett på som en krigshelt. Han ønsker ikke at kurderne skal opprette en egen stat, noe for eksempel amerikanernes allierte Tyrkia ville sett på som en stor dolk i ryggen. Man ser for seg at dette ville vært destabiliserende for det gjeldende område. Dessuten er det vanskelig for Bush å se for seg et bedre alternativ til Baath-partiet for å styre Irak videre uten møte en fullstendig oppløsning i vente. Dersom Irak skulle splittes vil det være destabiliserende for hele Golfområdet (Veseth, 1991, s. 13).

Det meste tilsier at selve fredsskapingen kommer til å ta mye lengre tid enn hva den militære delen av konflikten i Irak gjorde. Det tyder på at fredsstrebelene i Midtøsten vil være en vanskelig floke å løse, da de ulike partene som involverer seg vil gjøre det på sine egne premisser. Som tiden går, virker det å stadig dreie seg mer om deres egne særinteresser. Samtidig er det vanskelig å inngå en fredsordning før Saddam er fjernet fra makten (Nationen, 1991). Alle vil ha sitt og derfor er det ekstremt vanskelig å forhandle.

5.0 Hvem skal fjerne Saddam fra makten?

I dette kapitlet skal vi se nærmere på hvilke alternativer som fantes i jakten på et nytt regime i Irak.

5.1 Irakerne

Golfkrigen har vært bra for kurdernes sak, da den har gjort mer enn hva de selv har greid de siste 15 årene. Ifølge flere observatører trodde man at kurderne kom til spille inn en svært viktig rolle i kampen om å fjerne Saddam Hussein fra makten, ettersom de er den opposisjonen i Irak som faktisk kan stille med egne væpnede styrker. Det skal sies at kurderne selv stilte seg nølende til dette, siden de fryktet en stygg hevn fra Saddam dersom han skulle overleve krigen (Nyquist, 1991, s. 14). Det er forståelig at kurderne, som ønsker selvstyre, er

redd for å trå feil. Skulle de tape, vil de være bekymret for at de kommer lenger unna et selvstyre enn noen gang, mens hvis de vinner vil saken være totalt snudd. Det er allikevel en stor sjanse å ta.

Nationen mener at å fjerne Saddam vil skape store konsekvenser, som en dårlig utvikling og en uoversiktlig situasjon i hele regionen. Dessuten vil det mellom vesten og araberlandene være sannsynlig at man stadig vekk opplever endringer i forholdet. Til tross for at Nationen mener at USA ikke skal fjerne Saddam Hussein, er de allikevel for at han skal fjernes for godt, men det er det nemlig irakerne selv som må gjøre (Nationen, 1991).

Midtøsten-ekspert Tor Martin Ingebrigtsen mener at til tross for at Saddam beholdt makten og æren etter krigen mot Iran, har han denne gang trolig gått for langt. Han mener at det ligger i kortene at Saddam Hussein vill falle denne gang (Nationen, 1991). Som vi ser mot slutten av februar 1991 var følelsen hjemme i Norge at Saddam ville fjernes, og at det var av irakerne selv. Men så irakerne en fremtid uten Saddam? Landet var åpenbart preget av en splittelse, der noen var tilhengere, mens andre ikke kunne fordra han. Det er mulig landet var for sterkt preget av ulike kulturer og folkegrupper, der de ulike gruppene hadde for forskjellige fremtidsplaner.

Også John Major, Storbritannias statsminister, uttalte seg om situasjonen angående Irak og Saddam. Han mener at verdenssamfunnet må behandle Irak som en underklasse så lenge Saddam fortsatt sitter ved roret, og har håp om at irakerne selv vil behandle han som fortjent (Nationen, 1991). En sånn behandling hadde antageligvis ført til at irakerne måtte ta saken i egne hender. Kanskje nye sanksjoner som holder Irak under hardt press ville fremprovosert en nødvendig endring, men samtidig ville det imidlertid gått utover den irakiske befolkningen, som allerede sliter med matmangel og andre katastrofer.

5.2 De allierte

Fredag 22. februar publiseres det i Arbeiderbladet at Bush har som mål at Saddam fjernes fra sin stilling som diktator i Irak og erstattes med et moderat regime. Et krav er at det nye regime skal være pro-amerikansk, og for å forsikre seg om at det nye regime blir til må Irak ødelegges tilstrekkelig for at de er avhengige av hjelp utenfra for å gjenopprettes, noe USA vil være villige til å hjelpe til med. I Arbeiderbladet skriver man at Irak dermed skal oppstå fra asken som «Made in USA» (Suhrke, 1991, s. 14). Vi har tidligere vært inne på at dette kan bli

problematisk med tanke på araberlandenes forhold til USA. Det kan for de føles som at USA trenger seg inn i deres område.

Israel er svært skeptiske på fredsplanen som er fremlagt, per 23. februar, og det verst tenkelige for landet vil være at Saddam blir sittende på makten med et militære som er intakt. Det vil gjøre at Israel fortsatt vil være utsatt for den samme trusselen, har statsminister Yitzhak Shamir sagt. Han mener at man bare utsetter problemene. Kanskje vil det komme en periode med fred i tiden fremover, men så vil det på et tidspunkt oppstå konflikter igjen, som i månedene før Golfkrigen, da Israel ble truet av Irak (Nationen, 1991). Det er lett å skjønne at Israel føler at ting bare vil utsettes dersom Saddams fortsetter. Det har tross alt skjedd tidligere. Det kan virke som om det alltid vil være trøbbel med han som diktator, og derfor vil han bestandig være en trussel.

Erling Kjekstad mener at det er vanskelig å forestille seg at krigen vil avslutte før Saddam er påført en fullstendig kapitulasjon, der ikke bare hans styrker i Kuwait er fjernet, men hele hans krigsmakt. Dessuten mener han at sånn som logikken i krigen er på dette tidspunktet vil det være nærmest umulig å oppfylle FNs begrensede krigsmål om å frigjøre Kuwait uten at hele Saddam krigsmakt går ned i knestående (Kjekstad, 1991, s. 3). I tidens krav onsdag 27. februar melder man at et flertall Amerikanere mener at man ikke bør avslutte krigen før Saddam Hussein er fjernet (Tidens Krav, 1991).

Politiske eksperters mening er at Golfstatene som deltar med soldater i den flernasjonale styrken, ikke vil kunne opprette normale forbindelser med Bagdad dersom Saddam Hussein fortsatt troner øverst i Irak. En egyptisk representant i Kairo uttalte deriblant at man ikke ønsket å møte Saddam i fremtiden. Dessuten advarer flere eksperter mot forhåpninger om at Saddam skal innrømme nederlaget og ta sine konsekvenser av det. En egyptisk diplomat mener at det vil bli svært vanskelig å fjerne han fra makten uten at det utgis blodige slag (Nationen, 1991). Sånn Saddam har fremstått er det lett å tro at han ikke vil gi seg før han fysisk fjernes. Han har jo tross alt uttalt at han ikke vil gi seg, og historien viser at det absolutt er noe han mener.

5.3 Ingen

Det er ikke lett å forstå hvordan så mange mennesker fra Irak og Jordan kan støtte og sympatisere seg med Saddam, spesielt etter alle de grusomme historiene om han. Saddam som

skjøtt sitt første offer allerede som trettenåring, og som har drept flere av sine venner i kampen om makten i Irak. Man kan stille spørsmål til hvilke mennesker det er som faktisk kan støtte et sånt menneske (Svenum, 1991, s. 22). Det får man til å undres hva disse menneskene egentlig vet om Saddam, og hvor sterk propaganda faktisk kan være. For mange er han fortsatt som en Gud. Personlig har Saddam hatt et bevisst forhold til propaganda, og han har alltid fordelt ugjerninger på andre, da han selv alltid nekter å komme med innrømmelser.

I en pressekonferanse skal PLO-formann Yasser Arafat ha sagt at da han fortalte Saddam at Golfkrigen ville vare i 3 år, hadde Saddam brutt ut i latter og svart med at Irak kan holde ut i hele seks år (Nationen, 1991). Om Irak faktisk kan holde ut i seks år kan diskuteres. Det kommer vel an på hvor aktive de allierte ville vært. Med Saddams selvtillit kan det faktisk tenkes at han mener at de kunne holdt ut så lenge, men først og fremst viser det at han ikke har noen planer om å gi seg.

I USA skal man den 16. februar være litt engstelige for at Saddam vinner meter i propagandakrigen da fredsføleren kommer bare et par dager etter at USA skal ha utført en bombing av et tilfluktsrom i Bagdad der opptil flere hundre sivile skal ha oppholdt seg. Et sånt feiltrinn gjør at amerikanerne taper ansikt, noe Saddam kan profitere på (Veseth, 1991, s. 13). Saddam drar nytte av alle feiltrinn i kampen mot han og vinner med dette ansikt, og kjøper seg dermed mer tid. Irakerne får med seg USAs feiltrinn og kan etter sånne handlinger argumentere for at de ikke er bedre selv.

Onsdag 13. mars melder Nationen at USA heller kunne tenke seg et tannløst Saddam-regime i Irak fremfor et pro-iransk-sjia-muslimsk styre. Man frykter at sjiamuslimene, som er i overfall i Iraks befolkning kan være vennlige mot Iran og derfor styrke den islamske fundamentalismen i området. Spesielt land som Saudi-Arabia, Kuwait og Bahrain frykter dette alternativet, da de har mange sjia-muslimer blant befolkningen sin. Bush frykter en «libanonisering» av Irak, noe som kan føre til en spredning av ideer og innflytelse som vil skade USA og deres alliertes interesser i Midtøsten (Nationen, 1991).

6.0 DRØFTING OG KONKLUSJON

Der er her jeg skal drøfte problemstillingen min fra innledningen og avslutningsvis konkludere. Etter nok et nederlag i Golfkrigen sitter fortsatt Saddam Hussein med makten i

Irak. Hvordan har seg at han fortsatt sitter? Er det virkelig det irakerne og omverdenen vil? Skyldes det mangel på bedre alternativer? Eller er de allierte for skeptiske til å gjøre noe med det?

Vi har sett hvordan propaganda ble brukt også i denne krigen, fra begge sider. Allikevel er løgnene større fra Saddams side enn hva den var fra vestens massemedier. Der vesten heller velger å legge skjul på, eller avvente med informasjon for å dramatisere krigshandlingen, baserer mye av Saddams propaganda seg på ren løgn. Dersom man ikke aner helt omfanget av hva som foregår, men leser i avisene at Saddam er en helt og nærmest en Gud, er det lett å forstå at flere tror nettopp på det. Til tross for at Saddam på mange måter hadde kjørt irakerne ned i bakken, hadde han fortsatt tilhengere.

Lovnadene Saddam stadig vekk kom med vekket nok håp hos irakerne. Ofte var det løse lovnader, og lite konkrete. Deriblant de nye demokratiske reformene. Det var aldri snakk om når sånt skulle innføres, bare at det ville gjøres. Utenfra høres disse talene av Saddam ut som tomme ord, men det er forståelig at det skapte håp hos irakerne. Levestandarden var dårlig, og mange måtte nok bare ha noe å tro på. Tro på en bedre fremtid.

Vi har sett hvordan George Bushs ultimate krigsmål var å få fjernet Saddam fra makten. Etter hvert som dagene gikk viste det seg at det ikke var så lett å bare fjerne Saddam. Hva skulle så skje etter at Saddam eventuelt var fjernet? Skulle amerikanerne selv danne et irakisk regime inspirert av USA? Det fryktet man at de andre araberlandene kom til å reagere sterkt på, noe jeg mener er forståelig. Det ville føltes som ødeleggende for deres kultur og den arabiske verdens generelt. Derfor er det nok like greit at USA holdt seg unna dette alternativet, da det muligens bare ville skapt mer uroligheter i område.

Dessuten har vi FNs krigsmål om å rive Irak løs fra Kuwait, uten å kjøre Irak fullstendig ned i bakken. Invasjonen av Kuwait brøt FNs rettigheter og derfor hadde de ikke annet valg enn å delta med sitt i krigen. Det var stort sett stor enighet om at Saddam burde fjernes fra makten, men det viktigste for FN var å følge deres krigsmål så godt det lot seg gjøre. Da Irak trakk seg ut av Kuwait var på mange måter jobben gjort, i hvert fall det viktigste. Dersom FN hadde dratt det lenger enn man i utgangspunktet sa, mener jeg at det er sannsynlig at det ville vært skadende for hele organisasjonen, til tross for at flere mente at man burde kjempe for demokratiet, uavhengig av hvor i verden og hvem det måtte være.

Vi så at kurderne profitterte på Golfkrigen og håpet om selvstyre var større enn noen gang. De ble tidlig sett på som et av håpene for å gi Saddam kamp om makten. I utgangspunktet virket de en smule reserverte da de var bekymret for at et eventuelt tap ville svekke deres muligheter i fremtiden. Under borgerkrigen var kurderne svært skuffet over manglende hjelp utenfra. Dersom store nasjoner som Frankrike og Storbritannia hadde hjulpet til i større grad er det tenkelig at kurderne ville beseiret Saddam. De allierte forholdte seg derimot svært avventende og reserverte til det som skjedde, da de ikke ville involvere seg i større grad. Da er det lett å tenke at de allierte heller ikke ønsket dette alternativet tilstrekkelig.

Opposisjonsgruppene var alle innstilt på at Saddam måtte fjernes fra makten. Problemet deres lå i at de mange gruppene alle hadde ulike fremtidsplaner for Irak. Hvem skulle tatt over etter Saddam? Hvilket system måtte man innført? Etersom spriket mellom gruppene var såpass stort, tror jeg det ville blitt vanskelig å fått innført et fungerende system for Irak. Derfor ville det blitt svært utfordrende også å forhandle etter at Saddam hadde blitt fjernet.

Saddam selv vil ikke gå av. Som han selv sier, vil han kjempe til siste slutt. Sånn jeg tolker Saddam tror jeg han selv mener at han er skapt for å ha så mye makt som mulig. Jeg synes at parallellene som dras til Babylon og verdensherredømme er gode.

Som sagt var Bushs ultimate krigsmål å fjerne Saddam fra makten, men etter hvert som månedene gikk skjedde det aldri. På et tidspunkt kom meldingene om at han hadde tatt helomvending og heller ville se et tannløst Irak-regime med en skadeskutt Saddam som leder, fremfor noe nytt. Det kan tolkes dit at Bush følte på et personlig nederlag da han ikke kvittet seg med Saddam, og derfor meldte at det ikke lenger var det beste alternativet. Jeg velger heller å tro at usikkerheten rundt et potensielt nytt regime var såpass stor, at man kanskje fryktet ting kunne gå verre. Man visste jo ikke dybden av noe nytt, og derfor føltes det kanskje tryggest å beholde det nåværende regime.

Dessuten tror jeg at USA var engstelige for å bli sett på som en brutal krigsmaskin dersom de skulle fortsatt krigen etter tilbaketrekningen av Kuwait. Det ville også ført til at FN ikke oppnådde sine krigsmål. Det ville sannsynligvis vekt oppsikt og skapt store overskrifter rundt om i verden. Betydningsløse drap og dermed hadde ikke USA vært noe bedre selv.

Alt i alt mener jeg at alle disse faktorene fører til at Saddam fortsatt sitter med makten etter Golfkrigen. Det er for mange usikre momenter, som hvem som skal ta over Irak. Det er ingen alternativer som stikker seg ut, og virker fristende nok til at det er verdt det. De allierte fremstår svært forsiktige og føler seg nok rimelig ferdig med usikre tider i kjølvannet av den kalde krigen. USA, spesielt, frykter uro med araberlandene og en mulig verdenskrig skulle man trå feil. Det skal også nevnes at Saddam tidligere har henrettet sine beste utfordrer kandidater, noe som antageligvis har slått positivt ut for hans del i denne situasjonen. Etter hva jeg har lest og hvilke årsaker man tidligere har kommet frem til, mener jeg at henrettelsene er en undervurdert årsak til at Saddam fortsatt sitter ved makten etter krigen. Det hele bunnar i usikkerhet og for dårlige alternativet til makten. Dessuten mener jeg at med så ulike folkegrupper i landet ville det sannsynligvis oppstått konflikter uansett hvem som hadde overtatt landet av de alternativene vi har vært gjennom. Uansett, Saddam sitter ved makten mest på grunn av dårlige alternativer til etterkommere.

7.0 LITTERATURLISTE

- Allison, F. H. (2021). The Desert War: Marine Corps Aviation in Desert Storm, January-February 1991. Expeditions with MCUP, 20221, 1-49.
<https://doi.org/10.36304/ExpwMCUP.2021.01>
- Bergesen, H.O. & Østreng, W. (1991). *Internasjonal politikk (4.utg.)*. Oslo: Aschehoug.
- Bratholm, E. & Suhrke, A. (1991). *Den perfekte fienden*. Oslo: Cappelen.
- Butenschøn, N. A. (1993). *Golfkrigen i perspektiv*. Oslo: Universitetet i Oslo.
- Dyer, C. H & Hunt, A. E. (1991) *The Rise of Babylon*. USA: Tyndale House Publishers.
- Fosse, A. (2006, 30. desember), -Bush: - Henrettelsen av Saddam en viktig milepæl. VG Nett. Hentet fra <https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/LvdpJ/bush-henrettelsen-av-saddam-en-viktig-milepael>
- Gåsvatn, K. (1991, 9. april). *Tragedie ute av kontroll*. *Nationen*, s. 3.
- Hummelvoll, O. (1991, 16. februar). *Gråt mine venner*. *Nationen*, s. 22.
- Johnsen, J. & Mathiesen, T. (1991). *Mediekrigen: søkelys på massemedienes dekning av Golfkrigen*. Oslo: Cappelen.
- Johnstad, S. (1991, 16. februar). *Saddams skjebnetime*. *Nationen*. s. 16.
- Karlsen, J.B. (1991) Journalistikk på krigens vilkår: Massemediene skapte inntrykket av at krig var uunngåelig, og at andre løsninger var uaktuelle. Johnsen, J & Mathiesen, T. (red.), *Mediekrigen: Søkelys på massemedienes dekning av Golfkrigen*. (s. 49-61). Oslo: Cappelen.

Kjekstad, E. (1991, 26. februar) *Krigens logikk. Nationen. s. 3.*

Lejon, A, (1991, 22. april) *Kurderproblemet. Nationen. s. 19.*

Nationen. (1991, 16. februar) Håp om fred.

Nationen. (1991, 20. februar) Saddam grubler.

Nationen. (1991, 21. februar) Mislykket diplomati.

Nationen. (1991, 22. februar) – Vi vil aldri overgi oss.

Nationen. (1991, 23. februar) Bush: Siste frist i dag.

Nationen. (1991, 4. mars) Saddam ville til India.

Nationen. (1991, 2. mars) – Søker asyl i Algerie.

Nationen. (1991, 5. mars) Saddams sønn drept?.

Nationen. (1991, 7. mars) Får Saddam overtaket i sør-Irak?.

Nationen. (1991, 15. mars) – Irak etter Saddam skal bli frihets-oase.

Nationen. (1991, 18. mars) Hussein lover Irak demokrati.

Nationen. (1991, 3. april) Nekter å gi seg.

Nationen. (1991, 19. april) Kurdiske ledere hevder å ha våpenhvile med Irak.

Nationen. (1991, 23. april) Kurder-avtale?.

Nationen. (1991, 27. april) Uviss Irak-framtid.

Nationen. (1991, 2. april) USA ser medaljens bakside i Irak.

Nationen. (1991, 18. april) Kurdernes tragedie.

Nationen. (1991, 27. april) Usikker fred i Midt-Østen.

Nationen. (1991, 23. februar) Den vanskelige freden.

Nationen. (1991, 1. mars) Saddam er ferdig.

Nationen. (1991, 2. mars) Saddam må fjernes.

Nationen. (1991, 23. februar) Det verste Israel kan tenke seg.

Nationen. (1991, 16. februar) – Irak kan holde ut i seks år.

Nationen. (1991, 13. mars) USA til sengs med Saddam Hussein igjen?.

Nymoen, O.L. (1991, 4. februar) *Elitesoldater i kamp. Nationen, s. 10.*

Nyquist, G. (1991, 13. februar) *Kurderne fatter nytt håp. Nationen, s. 14.*

Suhrke, A. (1991, 22. februar) *Saddam i skitet. Arbeiderbladet. s. 14*

Svenum, P.O. (1991, 15. februar) *Krigen i Golfen. Nationen. s. 22.*

Tidens Krav. (1991, 27. februar) Den store TAPEREN.

Veseth, B. (1991, 16. februar) - *Krigen vil fortsette. Nationen. s. 13.*

Veseth, B. (1991, 11. April) *USA rådvill overfor kurder-flyktingene. Nationen, s. 13.*

Yetiv, S. (2008). *The Absence of Grand Strategy.* Baltimore: Johns Hopkins University Press.

